

Een open brief aan de AIVD Wiens veiligheid beschermen jullie?

De afgelopen maanden heeft de AIVD zeker vijf mensen uit de klimaatbeweging benaderd met vraag of ze willen spioneren in hun eigen groep. Voor wie is de AIVD (en de regering) banger? Voor de klimaatcrisis of voor een beweging die de klimaatcrisis gaat stoppen?

"Je bent ons positief opgevallen", zo begonnen de gesprekken met ons, klimaatverdedigers die actief zijn bij de Nederlandse Fossilvrijbeweging, Code Rood en Extinction Rebellion. Daarna kwam de vraag of we informant wilden worden. Of we een relatie wilden opbouwen om op regelmatige basis informatie te delen over de klimaatbeweging. "Dat kan bijvoorbeeld op een bankje in het park. Dan spreken we af dat we oud-collega's zijn." We mochten met niemand over het bezoek praten.

Een van ons werd door een AIVD'er gevolgd op weg naar zijn werk en in de bus aangesproken. Een ander kreeg een brief thuis en werd vervolgens in zijn voortuin verrast met een bezoekje van twee geheimagenten. Waarom hij nog niet had gereageerd op de brief. En bij weer een ander stonden twee AIVD'ers opeens voor de deur. De AIVD'ers vertelden ons dat ze op het politiebureau werkten, op een afgesloten afdeling waar ook de politie niet bij kan. Deze afdeling, de inlichtingendienst, valt rechtstreeks onder de AIVD.

Deze onverwachtse benaderingen zijn intimiderend en ongelijkwaardig: ze weigerden hun echte identiteit prijs te geven en gebruikten nep-legitimatie. Tegelijkertijd lieten ze duidelijk merken dat ze wel veel van ons wisten. Zo beschreven ze foto's van onze social media-accounts en wensten ze ons 'veel plezier morgen' bij een evenement, dat in het gesprek niet ter sprake was gekomen.

Zulke bezoeken van de AIVD grijpen ook op persoonlijk vlak in: wildvreemden lopen door je huis, ze scannen je boekenkast en laten je heel expliciet laten weten dat ze je Facebook strak in de gaten houden. In alle gesprekken werden we onderhuids bedreigd: we weten wie je bent. Niet mee werken kan consequenties hebben.

Gelukkig hebben we binnen onze organisaties zorg voor elkaar en solidariteit hoog in het vaandel. We bespreken deze intimiderende ervaringen en vinden steun bij elkaar. Dit is ons gezamenlijk en publieke antwoord aan de AIVD.

Dit handelen van de AIVD is buitengewoon ongepast. Onze organisaties - Code Rood, Extinction Rebellion en Fossilvrij - zetten zich in voor veiligheid, nu en in de toekomst en brengen nooit mensen in gevaar. We hechten aan transparantie en openheid; noodzakelijke ingrediënten om uit te groeien tot de brede burgerbeweging die nodig is om de klimaatcrisis nog enigszins binnen de perken te houden. We zijn soms burgerlijk ongehoorzaam, maar doen dat met open vizier.

Wij zetten ons in voor een rechtvaardige wereld en een eerlijke energietransitie. We eisen dat vervuilende multinationals stoppen met ons klimaat kapot te maken. De AIVD heeft de opdracht om de maatschappij - en dus ook de fossiele industrie - te houden zoals die is. Maar dat brengt de AIVD in een lastig parket. Want welke kant moeten ze kiezen als onze maatschappij een gevaar vormt voor zichzelf?

Zolang onze overheid de fossiele industrie - ondanks al diens verwoestingen - nog steeds als partner ziet, zolang de overheid kolen door biomassa vervangt en olie door gas, voedt die overheid de klimaatcrisis. Dus tegen wie moet de AIVD de maatschappij beschermen? Tegen de burgers die de klimaatcrisis binnen de perken willen houden? Of toch tegen de partijen die - nu het nog kan - zo veel mogelijk geld willen binnen harken met fossiele brandstof? Een ding is zeker: als we de klimaatcrisis niet weten te beteugelen, als we falen, raakt onze maatschappij op zo'n manier ontregeld dat er geen AIVD tegen op kan boksen.

Onze beweging brengt geen mensen in gevaar, is transparant en open. Wij roepen de AIVD op om te stoppen met de intimiderende benadering van burgers die opkomen voor onze leefomgeving. Als de AIVD met ons wil praten, nodig ons dan uit voor een publiek gesprek, zonder aliassen en nep-identificatie. Wij hebben ook wel wat vragen voor jullie. Je weet ons te vinden.